

AVANDUSE VALLA KAJA

NR.12 (48)

DETSEMBER

1999

JÕULUAEG

Langeb helbeid imepehmeid
käes on juba talvekuu
Talvekuu ja päkapikud
imeline jõuluaeg.

Kappab hobu kerku poole
jõuluõhtul ilusal
Helisevad aiskellad
läbi laane üle jõe.

Ahjus särisevad vorstid
jõulu lõhnu tuba täis
Kõigil pühatunne ülev
kaunil jõuluööl.

Palves soovid taeva poole
saadab iga inimene
Rõõm ja rahu kõigil hinges
jõulupühäl pühamal.

Müüd saanisõit läeb
jõdu poole
kerget sammul hobu kappab
läbi metsa vaikuse
Puude okstelt lumi langeb
taasa hobu lakale.

VÄIKE NÖMMELEL

Olen väike Nõmmelill
tuul sa aina räsib mind

Las ma kasvata
las ma õitsen
Mu õite ilust paljud
rõõme saavad

Las ma õitsen talve aal
pehmes valges lumesajus
pakases ja rajuilmas
Oleksin kui jõulutäht
valges lumehanges
rõõmuks kõigile

Ilmataat sa kingi elu mulle
olen süs su väike Nõmmelill
keset talvetuiske

BALLAAD

AASTAAEGADELE

Olen väike Päkapikk
koduks mul on kannastik
kännu all mu pesa paik.
Päeval istun kännu otsas
ajan juttu lillesuuga.

Näe, eemal keksib jänkupoiss
rõõm tal vist suveilmast,
kannikesest, karukellast,
mäeveerul sulisest oja veest,
vee serval õitsvast
konnakapsast,
pöösas sädistavast
pajulinnust,
kasteheinast siristavast
rohutirtsust,
ojaveel virvendavast kiilist.

Ja näe, kannastikus ongi
hämardumas päev,
uinumas on kogu ilm.

Argates seal näen,
longu vajund lillesuu,
kaselegi keegi maalind
kuldseid lehti.
Sinitaeva serval
kureparvi
rännuvalmis seadmas.

Ju saabund sügise.

Ei kaugel olla saa ka
talvekuu.
Kask nii nukrana seisab,
ta raagus okstel
külmunud veepisarad,
ojaveelgi jääkirmetis servas.

Kuhugi kadunud on ka
kannastikust suveilm,
pöösas pajulindki vaikimas.
Jänkupoiss üksinda veel
lõdisemas kännu varjus.

Juba langevadki esimesed
pehmed lumehelbed su poole
kattes ka maa valge
kasukaga.

Päkapikk uhkes kuues ja
habemes
ruttamas kuhugi.
Kaskki saand ülle
kauni härmalõngast rüü.
Ja jänkupoiss keksimas
rõõmsana
keset langevaid lumehelbeid.

Üle lumiste väljade tilisevad
aisakellad kirikuteel,
taredes näen jõuluküünlaid
süütavaid käsi.
Ongi saabunud jõuluaeg.
Päkapikkude,
jõuluvana
pärusmaa.

EK

Aitäh salapärasele autorile!
Toimetaja

Meenutame lõppevat aastat ...

Avanduse sõprade külaskäik

1999.a. suvel kutsusime Vallesse külla delegatsiooni Avanduselt. Olime väga põnevil – kas neil on aega, et sõita pikk tee Norrasse. Õnneks neil oli aega ja nii ootasime me 17 tantsijat, 13 vallavolikogu ja –valitsuse liiget ning bussijuhti.

Reedel 30.juulil kell 14.00 saabus buss ja me saime lõpuks taas kohtuda oma sõpradega. Mõnedega neist olime varem kohtunud, kuid kohtasime ka uusi sõpru. Olime teinud programmi terveks nädalalõpuks ja esimene asi meie programmis oli tere-tulemast-lõuna Sylvartun'is. Sylvartun on kohalik restoran-museum-hõbesep, kus ainsana pakutakse Setesdali traditsioonilist toitu. Pärast lõunat majutasime inimesed nende peredesse ja Valle hybelbygg'i (internaati). Samal ajal tutvusime vaatamisväärsustega Rysstadis ja mäenõlval Brokkes. Ülejäänud päeva veetsime peredes ja internaadis ning mõned inimesed käisid kontserdil folmuusikafestivalil - Setesdalskappleikenil.

Laupäev algas Valle kommuuni vaatamisväärsustega tutvumisega. Alustasime Brokke kraftverkist – elektriijaamast. Pärast seda sõitsime Rysstadi kirikusse – Hylestad kyrkje'sse. Seejärel sõitsime tagasi Vallesse ja üles mägedesse, einetama Bjornevasshyttasse, väiksesse turistimajakesse. Kuna oli väga ilus ilm, einetasime väljas. Pärast seda sõitsime tagasi, tehes väikese peatuse ja jalutuskäigu, et näha suurt koske – Gloppefossen'it. Viimane peatus oli Rygnestadtunet, kus Kristel tegi meile ekskursiooni ja rääkis ajaloolistest ehitistest. Pärast ekskursiooni osa grupist lõunatas oma peredes, ülejäänutel oli grillipiknik. Erki ja tema sõber Trygve grillisid meile toitu. Õhtul oli meil güdiga ringkäik Setesdalmuseet'is. Ja lõpuks olime veel tantsuõhtul Hylestad soknehus'is.

Pühapäev oli suur päev tantsijatele. Nad pidid tantsima ja laulma Tveitetunstemnet'il. See on iga-aastane festival. Veetsime seal terve päeva, vaadates kohalikku programmi ning kõigi inimeste jaoks oli tore vaadata fantastilisi tantsijaid ja lauljat Avanduselt. Kõikidel tantsijatel olid seljas teie ilusad rahvariided ja meile avaldas muljet teie tantsijate kõrge tase. See oli imeline! Aitäh teile selle

suurepärase etenduse eest! Mõlemad vallajuhid, Jüri Aavik ja Tarald Myrum, pidasid ühise kõne koostööst meie valdade vahel. Terve nädalavahetuse olid neil mõttevahetused koostöö tulevikuplaanidest. Pärast festivali oli meil hüvastijätulõuna Valle motellis. Õhtuks kutsusid aga internaadis elavad inimesed meid sinna peole. See oli väga tore õhtu muusika, mängude ja tantsudega.

Esmaspäeval teie grupp lahkus Vallest. Pärast poeskäimist oli teil aeg tagasi koju sõita. Oli väga kurb öelda head aega pärast nii imelist nädalalõppu, aga me loodame, et teil oli meeldiv sõit Oslosse, Stockholmi ja tagasi Avandusele. Ja me loodame, et teile kõigile meeldis Valles. Meie jaoks oli see fantastiline aeg – me kohtusime uute inimestega, me kohtusime taas nendega, kellega olime varem kohtunud ja me nägime fantastilist tantsurühma. Me kõik ootame uut kohtumist teiega!

Ingvor Nes

NAISSELT AASTAL 1999

Simuna Naisseltsil on käesolev sügis-talv juba neljas. Rõõm on tõdeda, et naiste hoog ei ole raugenud, pigem on iga aasta võimalusi juurde tulnud ning tegevusväli laienenud.

Tänu edukatele projektidele oleme saanud teha mitmeid väljasõite. Värvikirev oli sõit Palamusele sügisesele väljanäitusele ja Luua Arboretumisse. Kui imeline oli Emumäe tornist vaadata tänavust värvirohkust! Huvipakkuv oli ka õhtupoolik oma maakonnas, mil külastasime Eestimaa suurimat (üllatus!) veinitootjat AS VÕHU VEINI, kus töötab 35 inimest ja ettevõtte kasutab ainult kodumaist toorainet. Kindlasti tänu sellele on nii mõneski kodus jõuluvein Võhust. Tagasiteel külastasime imekauni arhitektuuriga 1872.aastal valminud neorenessansi stiilis Muuga mõisa, kus lahkelt jagas selgitusi direktress Erika Tombi. Õhtul jõudsime põgusalt tutvuda Muuga Maanaiste Seltsi "EHA" tööde ja tegemistega nende tööruumides, kus meid ootas kuum kohv ja väike väljapanek käsitöödest. Suure au sees on seal näputöö, eriti kangakudumine, mida tehti viitel telgedel.

Kogemust, julgust ja eneseusku andis meie naistele oktoobri alguses Tamsalus toimunud kogemusmess "NAISED SUUDAVAD" ja sellele eelnenud ettevõtlusalane koolitus Rakveres. Oma tegevust julgesid avalikustada meie hakkajad naised Anne Kasu, Terje Hiietamm, Mary Tammet, Ene Preem (vaata ka raamatukogus stendi "SIMUNA NAISED SUUDAVAD"). Edukalt esines messil meie valla tuntud ärinaine Liia Kivaste ORIFLAME toodetega.

Soovides kujundada inimsõbralikku ühiskonda, kandes vastutust meie laste tuleviku ees, tundes muret Eesti perede, vanurite ja invaliidide käekäigu pärast asutati Tamsalus samaaegselt messiga Lääne-Virumaa naisühenduste ja erakondade esindajate ümarlaud, millele Lääne-Viru Maanaiste Ühenduse nimel kirjutas alla Simuna Naisseltsi esinaine. Moodustatud ühenduse eesmärgiks on vormida naiste hoiakuid, julgustada ja innustada naisi ühiskondlikus elus osalema. Esimene suurem ettevõtmise oli riigikogu külastamine, kus kohtusime riigikogu naiste ümarlauaga, millest võttis osa ka rahvastikuminister Katrin Saks. Kõne all oli pere- ja

lastepoliitika. Ministri sõnul on valitsuse eesmärgiks pere heaolu ja majanduslik toimetulek. K.Saks tõi välja lapse "hinna". Kui palju siis maksab ühe lapse kasvatamine ja koolitamine perekonnale? Oh, õudust! See maksab ligi pool miljonit (üks kurbade silmadega mersu!)

Teine kuum teema ümarlauavestluses oli Euroopa sotsiaalharta selle osa, mis puudutab meeste ja naiste võrdset tasu sama töö eest, ratifitseerimine meie riigikogus. Selgub, et isegi hästiarenenud ja tugeva demokraatiaga riikides ei ole seda saavutatud – naiste palk on ikkagi veidi madalam. Eesti tööelu baromeetri järgi on meeste ja naiste palgavahe peaaegu 40%! See on üldine hoiak ühiskonnas, kuid see võib tuleneda naiste endi suhtumisest – naine oma alalhoidlikkuses hoolitseb ennekõike firma või ettevõtte hea käekäigu eest ja alles siis küsib endale palka juurde. Mehe puhul on vastupidi – tema teab oma väärtust, esitab kõigepealt üsna krõbedad palganumbrid ning hakkab alles siis töö peale mõtlema.